

PWN BENADERT VOORLICHTERS EN AMBTENAREN OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Zijn gemeenten voorbereid op een ramp in de watervoorziening?

Als er iets is waar Nederlanders zich geen zorgen over hoeven te maken, dan is het over schoon en veilig drinkwater. Maar wat gebeurt er als iets goed misgaat met de continuïteit in de openbare drinkwatervoorziening? Een grote leidingbreuk kan tot gevolg hebben dat de watervoorziening in een bepaald gebied een paar dagen lang geheel of gedeeltelijk verstoord is. Wat kan er aan de hand zijn als verschillende mensen ernstig ziek worden en in het ziekenhuis belanden na het drinken van besmet leidingwater? En wat doen we als verschillende gemeenten tegelijk worden getroffen en de onrust onder de bevolking toeneemt? Hoe bied je als gemeentebestuur een dergelijke calamiteit op adequate wijze het hoofd en wie zijn je partners om daarbij te helpen?

Als één van de grootste waterleidingbedrijven in Nederland nam PWN begin juni het voortouw om inzicht te bieden in haar rol bij ernstige verstoringen in de watervoorziening. Zij verzorgde voor alle gemeentevoorlichters en ambtenaren van openbare orde en veiligheid binnen haar voorzieningsgebied het symposium 'Partners in crisisbeheersing'. De belangrijkste vragen die PWN (en vertegenwoordigers van VROM, Inspectie, hoogheemraadschap, de provincie Noord-Holland en VEWIN) hen wilde stellen waren: zijn jullie wel zo goed voorbereid op een calamiteit binnen de drinkwatervoorziening en hoe kunnen we elkaar zo goed mogelijk helpen?

Wakker schudden

Na het openingswoord door PWN-directeur Martien den Blanken zetten verschillende netwerkspelers binnen de waterketen aan de hand van een case de zaal met korte uiteenzettingen aan het denken. De boodschap is helder: organisatorisch gezien lijken we alles onder controle te hebben. Maar hoe zit het in de praktijk? Het waterleidingnet van PWN heeft een ringstructuur, die het mogelijk maakt om bij problemen een wijk onmiddellijk af te sluiten van aangrenzende stroomgebieden. Maar wanneer neem je een dergelijk besluit? En wie heeft de bevoegdheid om dat besluit te nemen? Ook andere knopen moeten worden doorgehakt. En hoe regel je, indien nodig, snel en efficiënt de noodwatervoorziening voor het betrokken gebied en op welke wijze licht je de burgers in, zonder onrust te zaaien? Voorziet het

rampenplan van de gemeenten in een overzicht van goed toegankelijke distributieplekken, waar de grote, zware vrachtwagens van PWN kunnen komen om hun tien kubieke meter drinkwater uit te delen? En is daar toezicht bij nodig? Na een aanvankelijk 'Dat regelt PWN toch?' realiseerden de aanwezigen zich dat ze zelf een grotere rol hebben dan gedacht en dat ogenschijnlijk voor de hand liggende zaken niet altijd zijn uitgewerkt of geoeffend.

Eenduidige kernboodschap

Dagvoorzitter Ron König van Twijnstra Gudde gaf aan dat een dergelijke calamiteit vanaf het begin vraagt om de allerhoogste staat van alarmering. Ook het verschil tussen feiten en perceptie onder de burgerbevolking moet niet worden onderschat. Onjuiste of onduidelijke informatie kan leiden tot verlies van vertrouwen van de mensen in de betrouwbaarheid van het water. En dat zou pas écht een regelrechte ramp zijn. Ernstige verstoring in de drinkwatervoorziening is duidelijk niet alleen een probleem van het waterleidingbedrijf. De communicatie van de kernboodschap naar burgers en pers moet eenduidig zijn, afstemming tussen partijen is noodzakelijk. Alleen daartoe aangewezen personen uit een beleidsteam communiceren op afgesproken tijden met de pers, zo mogelijk op tijdstippen die corresponderen met uitzendtijden van de nieuwsjournaals.

Gert Broekman, rechterhand van de Commissaris der Koningin in Noord-Hol-

land, benadrukte het maken van goede afspraken. "Mensen en telefoonnummers binnen je netwerken veranderen," betoogde hij. "Zorg daarom dat de draaiboeken en telefoonnummers regelmatig bijgewerkt worden."

Voorlichter Roel Kef van Zaanstad vroeg aandacht voor de dubbele taak van de burgemeester: "Naast crisismanager vervult hij bij maatschappelijke ontwrichting ook een belangrijke rol als burgervader, die angst en onzekerheid moet wegnemen bij zijn burgers." Hij adviseerde zijn collega's in de zaal toch vooral te putten uit ervaringen van gemeenten die al een ernstige ramp hebben meegemaakt.

PWN-directeur Martien den Blanken ervoer het symposium als een 'eye-opener'. "Wij kunnen nog veel van elkaar leren," merkte hij op. "Geleidelijk aan groeide het urgentiebesef onder de aanwezigen, dat een goede voorbereiding het halve werk is. PWN ontvangt verzoeken om 'droog' te oefenen dan ook met open armen. Ik beschouw deze bijeenkomst als opmaat naar een betere preparatie van de betrokken partijen. Alleen al in het feit dat wij samen verschillende problemen hebben onderkend en ons bewust zijn geworden van de leemten in de verschillende rampenplannen, zit voor mij de winst van vandaag."

Ook vanuit de zaal waren er positieve geluiden over het kijkje in de waterkeuken. Het leidde tot beter inzicht in hoe de waterwereld opschaaft bij problemen. Dat gemeente en waterbedrijf elkaar vinden bij het oplossen van problemen is vanzelfsprekend, maar wederzijds inzicht in ieders rollen en verantwoordelijkheden verhoogt de samenwerking en is voor de burger de garantie dat waterproblemen snel en efficiënt worden aangepakt en opgelost.

Crisisbeheersing valt of staat met een actueel rampenplan, kennis van de hiërarchische plaats die je inneemt binnen het crisisteam en goede samenwerking tussen de betrokkenen, zo luidde de conclusie aan het einde van de dag. 🗨️

Jenny Westra (PWN)